

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. V. Évf.

Márkisevci, 1926. január 10.

Broj 2. Szám.

Premislávanye.

Pávri, polszkomi delavci je szamo po zimszkom vrémeni dopútszeni tiszti csasz, gda szi lëko ležë od szvojega sztána téz-köcs premisláva.

Dnesz, gda szmo vu vszáksem táli prevecs, rávnocs mí ki sze z-polszkim delom borújemo, nábole prizadeti ino obtercseni — nasa dúznoszt je, da szi szamí pomagamo, ár nam drúgi malo sto na pomôcs ide. Mí szmo 'ze od nasega sztvorjenjá mao ti nájkéksi boritelje za vszákdenésnyi krüh. Mí delamo ino krüh priprávlamo në szamo szebi nego i celomi národi etoga szvéta.

Pa ka sze znamí godí? Lëko je 'ze mednamí vszáki prevído tó nepravicsno delo, da nász malogda sto poszlúne, da nam malogda sto na pomocs ide, malo gda nájdemo za nase tézáve, za nase rane; toga právogo zdravníka, pomočnika. Do nasi pravíc malo gda pridemo! Ali sto je tomi vsze krív? — Mí szamí szmo kríví, — nikoga neszmmo drúgoga za odgovornoszt vzéti, kak rávnocs szamí szebé.

Pítamo sze lëko edem toga drúgoga, ali bôde eto escse dugo trpelo? Odgovor szamí vszëbi lëko nádemo. Poglednimo szamo te fabricsne delavce, kak je oni vszákdenésnyi krüh zagvúlsani. Kak szi oni vu nyihovi tézávaj pomagajo? Szo vszi zdrúzeni, — je eden za vsze ino vszi za ednoga, vszígdar v pomôcsi. Számó rávnocs mí pávri, polszki dzlavci szmo tiszti steri nescsemo znati nase vecsine, nasi tók — môcs. Nescsemo zdrúzevnosztí môcs previditi. Nase cíle, nasi tézáv vrásztvo bi vsze doszta ležë doszégnoí, kak tē fabricsni delavci, — i tō szamo zatoga volo, ár nász návecs jeszte vu nasoj drzávi.

Dána nam je zdâ edna lëpa ino dobra prilika, gde sze lëko zdrúzimo, ino tō je edína nasa — takzvána organizácija — „Kmetijszka drúzba“.

Tá Kmetijszka drúzba je lánszko leto eti v Murskoj Soboti szvojo filiálko nasztávila i tá nasa filiálka je 'ze vu szvojem krátkom vrémeni doszta lëpoga dokázala. Nasim gorickim pávrom je vise kak 5 vagónov umetni gnojil (műtrágya) szprávilá od 20—40 Din. cenése, kak szo nisterni pri nasi trgóvcáj dobívali.

Po vugodni cénaj je nasa krajina dobíla dobre plemenjáke: 5 'zrebcov, 3 biké, 15 kan'zarov 12 dobri stajerszki kokótoy itd. Dóbili szmo dobro plombérano detelcsno szemen i vsze drúge trávine szeménya. Poléhsala nam je da szmo po falësoj cëni szadovenomi drévji (cepikam) prisli. Na priliko denem, szam jesz szam mogao od nasi cipicsnyeka vértov po 30 i 35 Dinárov falat cepike plácsati, i gda je nasa filiálka od Kmetijszke drúzbe poszlani 1500 falatov dobíla, stere je po 12 do 15 Dinárov odávala, szo tē tūdi vszi mogli szvoji cepík cëno doli púsztití.

Tá nasa filiálka stera sze imenúje „Kmetijszka drúzba podr. za M. Soboto in okolico“ je nam 'ze vu szvojem krátkom delanyi doszta i doszta jezero dinárov prispárala. Pa vu nyê je rzamo doszégamao 160 kotrig bílô. Ka pa csi szmo vszi pávri vu nyê zdrúzeni, te në szamo nam potrebúvajôcsse ka falë dobímo, nego

szvoje polszke pridélke, szvojo 'zivino, ka je vsze nas glávni trúd, po doszta dragsoj cëni lëko odámo tūdi na direktna tržna mesztá.

Kmetijszka podrúznica nász zdâ, steri szmo zdrúzeni vu nyê opomina, da 'ze zdâ szi naj narocsimo vsze nam potrebna dugoványá, napriliko denem blom-bérano detelcsno szemen, cepike, trstje, potrebna umetna gnojila ino vsze drúge potrebscsino za naše pôle i vertúvanye.

Nepremislávajte szi doszta prekmurzski pávri i polszki delavci, ár 'ze nede dugo zíme, sztopite vu naso organizácijo v „Kmetijszko podrúznico“, kak kotrige. Cslanarina (tagsági díj) je za edno leto szamo 20 Din., sztëmi 20 Din osztánete kotrige nase zdrúzanosztí ino escse dobite nas strokovni liszt „Kmetovalca“, kí je szam vecs, vrëden.

Pascite sze vpíszati, da Vam szledi nede 'zao. G. V.

Prijava vojnih žrtev za prevedbo po novem invalidskem zakonu.

Vsi vojni invalidi, vdove in sirote se morejo po novem invalidskem zakonu prijaviti v svrhu prevedbe. Rok za prijave traja le tri mesece po sprejemu zakona in mine dne 17. februárja 1926.

Po tem roku vlozene prijave se ne bodo več vpoštevale, za to naj vsak pazi, da ga ne zamudi. Prijave sprejemlja pristojna okrajna sodišča (kjer prijavljenec sedaj stalno stanuje). Vsak kdor se prijavi mora prínesti s seboj:

1. Potrdilo ministrstva za socialno politiko, da mu je od specialne komisije priznana pokojnina. Ker specialno sodišče v Beogradu še ni dosti slučajev rešilo in še mnogo invalidov, vdov ali sirot ni dobilo takih potrdil ministrstva za socialno politiko, naj vsi dotični pri prijavi pred sodiščem izjavijo, da še nimajo teh potrdil in da jih predlože, kadar jih bodo dobili bodisi, tudi še po preteku roka za prijavo to je 17./2. 1926.

2. Sklep deželnega ali okrožnega sodišča, da mu je priznana ali odmerjena pokojnina in event. drugi pripadki. Kdo ima tak sklep poleg gori navedenega potrdila ministrstva za socialno politiko naj ga vseeno predloži.

Kdor pa nima potrdila ministrstva o reviziji specialne komisije in ne sklepa deželnega ali okrožnega sodišča o pokojnini, naj to pri sodišču navede iskaže pa naj se z invalidskim uverenjem, vdove sirote ali svojci pa s pla-

čilno polo nekdanje vojaške intendantce ali z odrezkom nakaznice.

3. Potrdilo pristojne finančne uprave to je Računovodstva delegacije ministrstva financ v Ljubljani, da mu pokojnina ni ustavljena. Kdor se zglaši sam pri računovodstvu v Šentpeterski vojašnici v Ljubljani mu bodo tako potrdilo takoj izstávilí. Sicer je pa Izvršni odbor Udruženja vojnih invalidov izposloval, da bo omenjeno računovodstvo uradno razposlalo taka potrdila vsem, ki jim pokojnina ni ustavljena odnosno nekaterim navedlo zakaj je prekinjena. Oni katerim pa je ministstvo ustavila pokojnino, računovodstvo ne bo izdalo ali poslalo takih potrdil. S tem bodo nekako obveščeni, da so predlagan. potom specialne komisije za redukcijo.

Kdor bi od onih, ki prejema redno pokojnino slučajno ne prejel takega potrdila do 25. januárja 1926 si ga mora preskrbeti, vsaj pred 10. februarjem 1926 sam, da more prijavo še toliko pravočasno izvršiti, da bo lahko poslal potrdilo okr. sodišča, da se je prijavil računovodstvu i svrhu nadaljnega neprekinjenega nakazovanja. Računovodstvo mora imeti vsa potrdila sodišč v rokah do 21. februárja 1926.

4. Potrdilo koliko je plačal davka za čas o nesposobljenosti (pri vdovah in sirotah tudi mož ali oče) in koliko ga plačuje sedaj. To potrdilo si mora priskrbeti pri davčnem uradu vsak sam. Davkarije so ji dolžne po zakonu izstaviti brez takse. Nekateri

bodo eventualno morali iskati taka potrdila pri dveh davčnih uradih in sicer tam, kjer so bivali stalno za časa o nesposobljenja in tam, kjer prebivajo sedaj. Aktivni vpokojeni oficirji invalidi morajo poleg vsega gori navedenega predložiti še dekret o vpokojitvi.

Družinski očetje in matere ter oni, ki vzdržujejo stariše ali svoje naj vprašajo pri prijavi, katere dokumente jim je treba še naknadno predložiti glede priznanja dodatkov.

Potrdila, ki jih izdajajo sodišča pri prijavi je treba brezpogojno najkasneje do 21. februárja 1926 poslati Računovodstvu delegacije ministrstva financ, odseku za vojaške mirovine v Ljubljani. Šentpeterska vojašnica najbolje priporoča ali pa osebno. Kdor ne predloži potrdila do tega dne, se mu popojnina prekine.

Sodišča morajo sprejeti sploh vsako prijavo. Ker ne ve nihče, kdo je predlagan za redukcijo posebno državni nemeščenci, ki ne prejemaajo pokojnine in se jim ni mogla ustaviti, naj se vsak prijavi sodišču.

Reduciranci bodo po novem za konu šele dobili obvestila ali je redukcija potrjena ali ne. Vsak reduciranec bo imel pravico 6 mesecev za obnove postopanja.

UDR. VOJNIH INVALIDA
Izvršni odbor v Ljubljani.

Je vsze mogôcsse?!

„Na desno vozi!“ — to je ta najnovësa odrédba za foringas, ka pa sztarim i na levo voziti navejenim foringasom nikak nëde v glavô. Trga-jo sze i csemerijo, ka je to nemogôcsse ka bi sze ne neszrecse zgájalo, pri taksoj naredbi. Csirávno ka sze navcsijo na pravo sze ogibati, vendar pa na pravom sztrani kôl hoditi i konye z-tízste sztrani voditi, tō navaditi sze je nemogôcsse, ar je tō nikakse naopacsno delo. Niti sze sstarësi konye ne bode na desno ogibao, kak pa te cslovek bi to csiniti mogao. Najvéksa bi pa bila nevarnost gda foringás zaszi. csi bi rávnôcs vszi konyi ne na sztare predpisze bili vajeni? Szamo sze escse z avtomobili morejo pogôditi tē foringásje, da naj vsze vrédi ide.

* * *

V zvezi sztem szo szi nisterni den fôrarje tak vô dogucsali, ka nacsí te odredbe nikak nemrejo vô z-igrati, morejo z taktikov 'zivetí. Rud napelajo tamtá, kama sze pelati sc-éjo, konye pa odzajaj v kôla k-repici zaprézëjo. Tak do na lëvo lëko vozilj, na ocsi do sze pa prôti pridôcssemi na desno ogibali i tak zadosztijo predpiszam i szebi. Osztala je odzajaj escse i edno znamenito pitanye, kak dônok da do namenjenoga cíla lëko prídejo . . . . . Glávno je pa li tō, da na lëvoj sztráni hodécsega foringása na desno vozecsi foringás nepovozi i je tak menyé neszrecse.

Bolgár terror halála.

Megszokott, dolog, hogy minden terror után jön a retorzió. Tudott dolog azonban az is, hogy bolgáriában Sztambulijiski paraszt kormányzata alatt nem volt terror, csak a paraszturalom s a paraszt demokrácia megszállásához szükséges kormányzat. Valódi terror Cankov ellenforradalma után s az ő hűveinek kormányra jutásával kezdődött. Kérlelhetlen sors várta mindazokat, aki csak parasztnak is merte magát vallani, ki szocialista vagy kommunista elvek alapján gyűlölni merte volna Cankov kormányát. És ma? ma már maga Cankov a hóhér, ki annyi ezer parasztot ölet meg szégvenmódon, ki annyi ártatlan lelket huzatott fel Szófia főterén, falun és erdőben a neki való bitófára, ki diktatura erejével még a királyt is sakban tartotta: az már ma élőhalott, politika örökös halottja s a jövőben — több mint bizonyos, — hogy teljes halott, a pokol lakója lesz. A gyilkos saját gyilkoló szerszámának lett áldozata, s ez így van rendben.

Nem firtatjuk a dolgot abból az alaphoz kiindulva, vajjon jó volt-e ez avagy az az uralom a szomszéd államokra nézve. De-hogy. Habár tudni kell azt, hogy a szomszéd államoknak sem mindegy, milyen a helyzet a másikkal államban, s elsősorban nem mindegy, hogy ott konsolidált vagy zavarosak-e az állapotok, mert minden szomszédos államot is bizonyos mértékben nyugtalanítja az, ha amott nem minden van rendjén. Mi csak azért kell, hogy figyelemmel kísérjük a bolgár helyzetet, mert ott alakult meg a világ legelső paraszt uralma a mindenkit kielégítő paraszt demokrácia s a melyet Cankov, a

vérengző, kiméletlen reakcióval vérbefojtott. Ezért érdekel minket a bolgár helyzet, azért kell nekünk figyelemmel kísérni az ottani helyzetet, mert hisz' mi is paraszt-állam lakói vagyunk, minket mint parasztokat elsősorban kell hogy érdekeljen az ugyan oly sorsra kárhozott bolgár paraszt sorsa, mint amily sorsra mi is kényszerítve vagyunk — az örökös küzködésre.

Mi jugoszláviai s különösen prekmurjei parasztok azonban nem vagyunk az a paraszt, mint a bolgár. A bolgár paraszt öntudatos, ő át tudja látni és érezni, hogy minden ami van az országban az az ő munkájának gyümölcse, az tőle élőködik, azért első szavának neki kell, hogy legyen. Hogy jajkiáltó szavait vérbefojtották, hogy vezérüket, Sztambulijiskit és hűveit ezért meggyilkoltatta a reakció hóhéra, az ma csak áldozat a parasztdemokrácia oltárára-ként tűnik fel a bolgár parasztnak. Ő meghozta az áldozatot, mely ha évek hosszú során át hatás nélkül marad is, de ellenértékének elmaradnia nem szabad.

S ma nézzük meg nem-e ugyan! Cankov reakciós kormányzata önönmagát boszulta meg.

Pangalosz görög minisztereinek kikiáltotta a katonai diktatúrát.

Pangalosz tábornok minisztereinek vasárnap délután a hadsereg egyetértésével kikiáltotta a katonai diktatúrát. Fölvonultatta a mánicipális gárdát és a katonai sorfal előtt beszédet mondott. Kijelentette, hogy a parlamentárismus vereséget szenvedett. A görög hadsereg kisázsiai katasztrofáját az okozta, hogy Venizelosz 1920-ban visszavonta Athénbe és elrendelte az általános képviselő-választásokat. Bejelentette Pangalosz a hadseregnek, hogy a most kihirdetett parlamenti vá-

Kétévi véres munkálkodása alatt sokat szenvedett a bolgár paraszt, de tágitani álláspontjából mégsem akart. Bármily fegyverrel is gyilkoltatta a parasztság tömegét, mégis elérkezett az idő, hogy neki is mennie kellett, bár egyelőre még ép testtel, de ki tudja meddig...

Reakció helyében ma a demokrácia lépett, mely azonban nem sokkal különbözik Cankovtól. Liapcsev a mostani miniszterelnök sem sokat jelent a parasztság előtt, ő sem helyettesíti Sztambulijiskit, a feledhetetlen parasztvezért. Cankov bukása azonban annyira jó, hogy szétszította a parasztság felett lebegett komor felhőket s látni vélik a pirkadó kajnalt, mely csakhamar verőfényes nappalá fog változni. S mi itteni parasztok csak a legjobbat kívánhatunk nekik, mert velük mint parasztnak rokonszenveznünk kell, abban a reményben, hogy az ő öntudatos és célzatos munkájuknak gyümölcse révén mi is majd csak arra fogunk eszmélni, hogy csak a parasztdemokrácia uralma lehet az az alap, mely uralom alatt nemcsak a parasztság, de a nép minden rétege is megelégedésben élhet.

lasztásokat nem tartja meg, mert Görögországnak ez időszakra nincs szüksége parlamenti kormányzásra.

— A hadsereg segítségével — mondotta Pangalosz — én fogom megmenteni a hazát és a görög hadsereg hamarosan olyan fokra fog emelkedni, hogy az első hadsereg lesz a Balkánon. A görög flotta ur lesz a Földközi-tenger keleti részén.

A diktatura kikiáltásával egyidejűleg életbeléptették a cenzurát is.

Pangalosz tábornok kijelentette, hogy a diktatúrát sürgette az is, hogy a jugoszláv újságok állandóan támadták Görögországot.

A török-orosz szerződés Görögország ellen irányul. Törökország és Jugoszlávia között közeledés észlelhető ezzel szemben a görög diplomácia gyengének mutatkozott.

Bombamerénylet követtek el az új perzsa sah ellen.

Teharánban ismeretlen tettes bombamerénylet követett el az új sah ellen. A merénylet akkor történt, mikor Pahlavi sah az ünnepre ment, amelyen fiát trónörökössé kiáltották ki. A bomba hír szerint a sah kocsija alatt robbant föl és a sah mindkét lábát többől leszakította. Pahlavi sah aligha marad életben.

A londoni perzsa követség vasárnap estig semmi hírt nem kapott Teheránból a merényletről.

Glászi—Hirek.

O nošenju orožja. Predstavnik udruga lovskih društva cele države so prosili ministerstvo notranjih del podpre pri zaščiti našega racionelnega lovstva, kot važne grane narodnega gospodarstva, kateremu po nekod grozi upropaščenje predvsem zato ker se od strani pristojnih političnih (upravnih) oblasti, kakor tudi od strani orožništva posveča premalo pažnje izvrševanju predpisov lovskih zakonov. Navedeno ministerstvo je zato z odlokom z dne 24. oktobra 1925 l. B. br. 18.460 odredilo naslednje: 1. Predpisi veljavnih lovskih zakonov se morajo točno izvrševati. 2. Orožništvo, kakor tudi vsi ostali organi javne varnosti so dolžni zahtevati od vsakoga, ki ga dobe na lovu ali pri nošenju lovskega orožja, da se izkaže z lovsko karto in z izkazom o upravičenosti nošenja orožja. 3. Energično je zasledovati lovsko in drugo orožje pri osebah, katere to brezpravno drže.

Tekintetes Konyáry István ur.

Irta: V. A.

(Folytatás.)

Mi haszna a büszkeségből? Legalább a hitványak ne lássanak megálázva maguk előtt egy Konyáryt. Vagyunkból kifoszthatták őket, de becsületökből nem. Még koldusbottal kezében sem megy egy Konyáry rimánkodni öhozzájuk. Nem kell gazdagságuk, fuladjanak bele. Egy betyárral még kezet szoríthat Konyáry István, de oly komisz nem lesz, hogy még egyszer oda nyujtsa kezét annak az embernek a kastélyban.

— Megvert az isten, hogy oly szegényt akartam hozni a nemzetségre! — mormogja magában.

S lázas képzelődése elejébe festi, ismét halott atyjának fenyegető kezét, a mint fölűti a koporsó fedelét. Mint-ha mondaná; köztünk és ő köztük nem lehet kiegyezkedés, csak átok örökkön örökké!

Örökkön örökké! — mormogja tompán a beteg és eltakarja két kezével az arcát.

Arról, a mi a kastélyban történt vele, nem szólt fiának semmit. A fiu sem kérdezősködött.

Első nap egy cseléd jött a kastélyból. Tisztelettel hozott ő nagyságáértól s néhány befőtt gyümölcsöt, meg egy pár szép kappant. Ő nagyságaik kérdezték; hogy érzi magát a tekintetes ur?

Hanem mikor a cseléd visszatért a kappanokkal és befőttes üvegekkel, a nagyságos ur nem titkolhatta bosszankodását:

— Mondtam neked, Leontin, hogy nem érdemes kezdeni velők. Dölyfös koldus nép. Sohasem bocsájt-hatják meg, hogy apám szorgalmával megszerezte, a mit ők könnyelműen elpazaroltak.

Hátha talán te magad mentél volna, papa? — szól a leány.

— Hogy durvaságainak tegyem ki magamat? Láthattad, mikor idejött részem.

— De szegény öreg embert sok baj érte, — mentegeti a leány.

— Te nem értesz még ahhoz, gyermek, — viszonozza Kövi ur szigorúan. — A mi érte, azt mint magának tulajdoníthatja. Korhely, préda ember volt egész életében, mint apja és minden nemzetsége. Mikor aztán már nagyon lefelé járt a szekér rudja, olykor-olykor sikerült egy-egy gazdag menyasszonyt kaparítani s akkor megint felülkerekedtek. Hanem most azt hiszem, a végét járják... ha csak te nem könyörölsz meg rajtuk.

Kövi ur nevet. Hanem a szép, szelid Leontinnak rosul esik az, hogy a papa tréfát űz olyan szegény emberekkel.

— Nem én űzök belőlök tréfát, gyermekem, hanem ők űznek magukból, midőn háromszáz évvel előbb élnek mint mi többiek melettök. Azt hiszik, hogy még ma is ők a teremtes urai s nagy kegyesség volna tőlük, ha leereszkednének hozzád. Azaz, hogy pénzedhez.

— De hogy gondolhatsz ilyent papa? Az a szegény bamba fiatal em-

ber? No az bizonyosan nem gondol reá.

Nem, az nem gondol arra szegény, hogy valaha megkérni merje a szép, gazdag, büszke leányt. Csak távolról gondol reá, áhítattal mint egy oltárképre, melyet imádnia lehet, de birnia soha.

Hanem az öreg Konyáry István az nem ismer olyan leányt, a kinek szerencse ne volna, ha egy Konyáryhoz mehet férjhez. S mikor már egy hétig tépelődött azzal a nagy gondolattal, mely annyi szörnyű lelki harcába került s mikor érzi, hogy halála már nem lehet messze, tintát, papírost adat magának újra, legyőzi lelkének büszkeségét, elfelejt minden keserűséget, minden bánatát, minden nyomort és minden gyalázatot, a mit azoknak az embereknek köszönhetett, elfelejt a sirban nyugvó atyát, ki átokkal ajkán halt meg, s reszkető kézzel levelet ír Kövi Vilmos urnak. Megkéri abban fia számára a Kövi ur leánya kezét.

(Folyt. köv.)

— 'Zandermeriszki komandant v M. Soboti g. kapitan Nikola Iskreč je imenivani pri 'zandermeris-koj komandi v M. Soboti za 'zandermeriszkioga majora. Gratuliramo!

— Vojaski glas. Nameszto premesztsenoga komandata szoldacske csete 36. regimenta v M. Soboti g. majora Živana je imenivani za komandira csete g. Nikola Dragovič. Pozdravljen med nami!

— Zahvalnoszt. Püconszko ogengaszilno drüstvo tem potom z-ercse zahvalnoszt gg. Rozwadowsky Alberti kak zeti, i Sostarec Stevani kak szini pokojnoga Sostarec Stevana v Puconci. ki szta za drüstva trüdavnoszt pri tájlemanyi pokápanya pokojnoga darúvala na fond drüstva vszaki po 100 Din gotovcsine.

— „Na desno vozi“. Po novoj odredbi ministerstva i porocsihi velikoga župana v maribori je osztro zapovedano, ka odszema vszaki konyszki ali kravji vozni, motorszko vozilo ali bicikli sze na pravom sztrani ceszte dužen voziti i na právo sztrán ogibatí. Pazite, strof je veliki!

— Kmetijszka družnica v M. Soboti je z gg. Čeh in Gašpar trgovcami v M. Soboti pogodbo szklenola, poleg stere pogodbe je ta firma prevzela razdelivanye kmetski potrebtcsin stere bode kmetijszka družba za szvoje kotrige po znízanój ceni vódavala. Nekotrige drüstva bodo túdi dóbile z toga blága, vendar pa za des-ét procentov dragse. Sto bode steo, tam túdi léko prisztópi za kotrigo drüstva Kmetje pomagajte szí szami szebi!

— Prelüknyani penez je odszémao po ministerszkoj odredbi, nevaláni. Vszaki taksi penez csi do drúzavne gasze pride, ga je gasza dužna prelüknyati (vnicsiti) i tak lasztniki nazaj dati. Zato malo pazimo na pêneze.

— V noči od 4. na 5. nov. 1925 je straža na ljubljanskem polju pri municijiskem skladišču v Ljubljani ustavila dva civilista, ki sta se bližala skladišču, ker najbrže nista poznala poti. Ker se na poziv straže nista ustavila temveč pobegnili, je straža ustrelila, k sreči pa nobenega ni zadela. Občinstvo se zato ponovno opozarja, da je vsako pribiževanju municijiskemu skladišču, oziroma vojaškemu poslopu, ki je zastraženo po vojaku, posebno pa ponoči, strogo prepovedano. Da se preprečijo nesreče, ki bi mogle nastati vsled neupoštevanja te prepovedi, se opozarja, da je vsakdo, ki bi ga ustavila straža, dolžan pokoriti se povelju ter na poziv straže obstati, da se izogne sumu, da se je bližal skladišču z zlohotnim namenom.

— Előléptés. Iskries Miklos csendőrszados, a m. szobotai csendőrszad parancsnoka e helyen e minőségben való meghagyá-a melletti őrnaggyá lépett elő.

— Lótenyészto egyesület m. szobotai fiókjának választmányi gyűlése f. hó 10-én lez. megtartva d. e. 11 órakor a Benko-féle kocsisúban.

— Gazdasági egyesület m. szobotai fiókjának vezetőségével történt megállapodás szerint ezután állandóan raktáron tartatnak mindennemű műtrágyák és gazdasági kellékek, mégpedig a Čeh és Gáspár cégnél. Minden egyesületi tag a megállapodás szerinti kedvezményes árban kapja ezen cikkeket, de a nem tagok is részesülhetnek az áruból, azonban magasabb árban. Ezen cég egyúttal tagokat is felvételez.

— Kisiklott a M. Soboti Hodos-i express f. hó 8.-án a Hodos-ról M. Sobotába induló reggeli vonat mozdonya és két kocsija Szanyovci s az alagút között kisiklott. Szerencsétlenség oka a javítatlan pálya, melyre nincsen költség előirányzat. Emberéletben kár nem esett, ami az emelkedésnek köszönhető.

— Új harang. Emlékeztet napja marad a Turniščei plébániának a múlt év utolsó napja. A plébánia templom ugyanis egy új harangot kapott s azt Szilveszter napján délután helyezték el és adták át rendeltetésének szép ünnepség keretében. — Az új harang vagy két és fél m. m. súlyú s 12 ezer dinárba került, igen szépen zengő, kellemes hangja van. — A harangot Dr. Némethy Vilmos dolnja-lendavai ügyvéd adományozta a templomnak, s a turniščei temetőben nyugvó szülőinek emlékét tisztelte meg vele. — A szentelést Szakovics József helybeli plébános végezte szép felavató beszéd kíséretében. — Az ő esztendői hálaadó istentiszteletre már az új harang hívószavára gyülekeztek a hívek templomba.

— Halálozás. Doma József dobrovnik vendéglős hosszabb szenvedés után 53 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 2-án d. e. 10 órakor volt Dobrovnikon óriási részvét mellett.

— Új körorvos Krizsevcén. Dr. Komotar Ciril, volt ljubljana állami kórház és később a zagrebbi orvosi egytem segédorvosa, mint körorvos Krizevcén (Prekmurje) letelepedett. Betegeket fogad minden nap és minden órában, kivéve 12 és 14 óra között van többször trahomát kezelni G. Petrovcén, Salovcén és Fokovcén.

Román trónörökös lemondott.

Károly román trónörökös már évek hosszú során át nem volt megelégedve úgy Helena görög hercegnővel történt házasságával, mint Bratinau román miniszterelnöknek politikájával. Hogy a lemondással kapcsolatban szerelmi idült hangoztatják, — magától értetendő, hogy a belső rendet meg ne ingassák. A trónörökös maga nagyon demokratikus, s ezt a demokráciát királyi atyja nem szívesen látta, mihez járult még egy zsidóánnyal történt szerelmi viszonya.

Károly trónörökös külföldre utazott, hova utánna utazott a királyi udvar ministere s a következő lemondási okiratot íratott vele alá:

Ezennel kijelentem, hogy visszavonhatatlanul lemondok mindazokról a jogokról, címekről és előjogokról amelyeket eddig mint Románia trónörököse és mint az uralkodócsalád tagja az alkotmány és a királyi család statútum értelmében eddig élvez-

tem. Ugyancsak lemondok azokról a jogokról és birtokokról, amelyek törvényes határozat alapján fiamat fogják megilletni.

Kijelentem ezenfelül, hogy semmiféle igényt nem fogok támasztani azokra a jogokra, amelyekről önként, megkezdőmennyezésemről lemondtam és megfogadom, hogy tíz éven belül egyáltalában nem térök vissza Romániába, annak leteltével pedig ki zárólag az uralkodó engedélyével.

Kelt. Milánóban, 1925. dec. 28-án

Károly.

Ennek alapján a koronatanács lemondottnak jelentette ki a trónörökös s a trónutódlás-jogát Károly fiára az öt éves Milánra ruházta, egyben megváltoztatják a trónutódlás törvényét.

Magyar főnemeség — pénzhamisító.

Francia frankot hamisítottak, királyi puccs érdekében. — Windischgraetz herceget is letartóztatták.

Alig egy héttel ezelőtt nagy francia frank hamisításának nyomára jöttek Budapesten. Természetes eleinte ismét egy zug-pénzverdére gondoltak, s a nyomozás ebben az irányban is indult meg. A lanyha nyomozás s a hamisított ezer frankosok tömege azonban nem hagyta nyugton a francia kormányt Arra gondolva, hogy a pénzhamisításba magasabb személyiségek is bele vannak keverve, ami most így is alakult ki. Rögtön fel váltotta a budapesti francia követet, ki még ismeretlen a magyar aristokráciával s a nyomozást minden befolyás nélkül fogja vezetni. Rögtön Budapestre utba indította kívül francia detektívek is mentek a nyomozás sikerének biztosítására. A nyomozás a legerélyesebben meg is indult, a francia követ vezetésével s a francia detektívek részvételével. A siker nem is maradt el. A nyomozás számai magas személyek felé vezettek s a lanyha nyomozás vádjá állatt a magyar kormánynak menesztienie kellett Nádosy országos rendőrfőkapitányt.

Ahogy menesztették a főkapitányt kialakult a helyzet képe. Nem is valami jassz társaság gyártotta a francia ezer frankosokat, hanem az elit nemesség gárdája. E tekintetben e gész váratlan meglepetéseket hozott a nyomozás s több előkelőséget a rendőrség letartóztatott, melyek között van Windischgraetz herceg, egykori magyar közéletmezési miniszter, kit azért krumplihercegnek is csufolták. A herceg letartóztatása ugyan előrelátható volt, a közvéleményt mégis váratlanul érte, miből látni vélik, hogy még számtalan előkelőség letartóztatását fogja maga után vonni. Nádosy országos rendőrfőkapitányt bünrészességgel vádolva szintén letartóztatták.

Báró Korányi Frigyes párisi magyar követ ugyanakkor Budapestre utazott mikor a budapesti francia követ Párisba. Mindkettő személyesen akart referálni kormányának a nyomozást illetőleg. Magyar követ ismertette a francia kormány nézetét a frankhamisítással kapcsolatban, miszerint tanácsos, bárkit is terhel a vád, szigorú nyomozás folytatandó, a francia követ pedig a nyomozás eredményéről referált kormányának.

A magyar kormány hivatalos jelentése szerint nem önbasznukból hamisították a francia frankot, hanem Windischgraetz vallomása szerint »hazafias célból«. Köszönjük szépen az ilyen hazafias célt. Naiv mentség! S vajjon hazafias célt szolgál-e az, ha komoly

és a haza céljainak megfelelő munka helyet Alberchi-ista puccs érdekében és finanszírozásáért — mint az az ügy menetéből kéri — gyalázott hoznak a nemzetre s tekintély rongálást az annyira a világ ügyeinek intézésére befolyást gyakorló francia állam előtt. Vagy a nyomozás hosszú lefolyása s a követek ide-oda utazása nem kerül pénzbe? S ki fizeti mindezt, nem a szegény adózó? Na és mégis »hazafias« célból történt mindez? S érdekes, hogy miután főnemes csinálta, ez hazafias-ságból tette, más szegény ember mar ligna az akasztófán...

KINO v Murski Soboti.

V NEDELJO 10. januára popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

Umirući narodi

Monumentálna drama u 2 djela. Dio II. Goruče more.

Drama u 5 činova.

U glavni ulozi:

Helena Makovska, Aud Egede Nissen, Fritz Kortner, Paul Wegener, Luigi Serventi i Paul Richter.

VSTOPNINA: Gornje lože 12 Din., spodnje lože 10 D., in II. prost 5 D. Lastnih kina GUSTAV DITTRICH.

Tržtvo. Kereskedelem.

Biágo — Áru.

LJUBLJANA: jan. 8.

100 kg.	Pšenica—Buza	Din.	290—305
»	» Zito—Rozs	»	200—
»	» Ovesz—Zab	»	180—
»	» Kukorica	»	125—
»	» Proszó—Köles	»	215—
»	» Hajdina	»	260—
»	» Szenő—Széna	»	72.50
»	» Graj—Bab csres.	»	300—
»	» zmésan—vegyes bab	»	200—
»	» Krumpli	»	75—
»	» Len. sz.—Lenmag	»	500—
»	» Det. sz.—Lóherm.	»	2000

BENKO: jan. 8.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikóv.	Bika	7.50 8—	8.50 9—
Telice	Üsző	7.50 8—	8.50 9—
Krave	Tehén	2—	3— 4.50
Teoci	Borju		8— 9—
Szvinýé—Sertés		14—	16—
Mási I-a—Zsiri-a.		28—	35—
Zmócsaj—Vaj			30—
Spé—Szalona			25—
Belice—Tojás 1 drb.			1.25

Pênezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	56.40
100 Kor. Budapest	= »	0.79
1 Schil. Becs	= »	7.97
1 Kor. Praga	= »	167.40
1 lira	= »	227.50
Zürichben 100 Din	=	9.175 sfrk.

Z-haja vszako nedelo Napreplacilo za fr-
tao leta v domovini: 15 Din. zvun SHS.,
18 Din. v Ameriko 20 Din. Cena anonc
za □ cm: med textom i izjave i poszlano
1-50 Din reklame 1- mali oglaszi 0-70 Din.
i davdk. Pri vecskrat popuszt.

Rokopiszi, kls ze ne szhranijo i ne vrnejo sze
poslajo:
Reditelsztvo i opravnistvo Morszka Krajina
M A R K I S E V C I br. 20.
—: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide
küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
—: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ára
negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre
18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm-
ként: szövegközi és nyíltér 1-50, rendes
1-—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték.
Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

Homoktalajok takarmánynövénye.

A homoktalajokon való gazdálko-
dás azért is jár nagy nehézséggel, mert
az ilyen talajokon sem a lucerna, sem
a lóhere nem terem meg jól. Régi tö-
rekvés tehát egy olyan pillangós virá-
gu növény felkutatása, mely a homok-
talajokon is jól diszlik, s erre a célra
ajánlták is a lipinust, meg a seradel-
lát. Ezek azonban ha Nyugat-Europa
nyirkosabb éghajlata alatt jól diszlene
is, a mi száraz klímánk alatt nagyon
sokszor adnak silány termést.

Megtalálták azonban ujabban a
mi homoktalajunkra is alkalmas pillan-
gós növényeket a homoki borsó és
szöszös bükkönyben, a melyek terme-
lésével mindenütt igen jó eredményeket
értek el.

A homoki borsó a szárazságot
jól bírja, s talaj tekintetében annyira
nem válogatós, hogy gyengébb homo-
kon is jól megterem, olyan helyt, ahol
már a zabos bükköny sem sikerül. Ter-
mesztése teljesen megegyezik a zabos
bükkönyével. Legcélszerűbb egy kat
holdra 80 kiló borsó és 25 kiló zab-
ból álló keveréket elvetni, úgy a mint
a zabos bükkönt szokás és pedig ki-
tavaszodás után azonnal, mert tenyész-
ideje egy héttel hosszab mint amazé,
s ha későn vetjük, kaszálása összeesik
az aratással. Kaszálása különben juni-
us második felére esik, amidőn teljes
virágjában van; zöld termése 100—150
m/m. Rossz talajokon is jó terméseket
természetesen csak akkor érhetünk el,
ha igen bő istállótrágyázás hiányában
legalább műtrágyával látjuk el a talajt.
Kat holdanként 160 kg szuperfoszfát
mellett, tekintettel a homoktalajok ka-
liszegénységére, 75 kg. kálitrágyát is
kell adnunk. Az alkalmazott műtrágya
az utónövény termését is nagyon fogja
fokozni.

Különösen zöld állapotban az ál-
latok nagyon szeretik, elvénušten azon-
ban nem szívesen eszik. Szénává nehe-
zebben szárítható mint a bükköny, mert
lassan szárad, levélzete azonban száraz
állapotban sem pereg. Téli legcélsze-
rűbb zsombolyai módon eltartani.

A szöszös bükköny is kitünően
bírja a szárazságot s mégis kielégítő
és biztos terméseket szolgáltat. A hi-
deg, nedves tavaszi időjárás azonban
hátráltatja fejlődését, kedvező időjárás
esetén azonban már május első felében,
sőt április végén is, ha virágozni kezd,
kaszálni lehet.

Az istállótrágyát ugyan meghá-
lálja a szöszös bükköny is, annak hi-
ányában jól megterem kálifoszfát mű-
trágya alkalmazása után is. A meszet
is nagyon szereti, miért is mészsze-
gény talajon meszezésre is szükség van.

Rendszerint rozs előtt szokás vet-
ni. Vethető augusztus, november hóna-
pokban, avagy tavasszal február, már-
ciusban. Tavaszi vetés esetén azonban
kevesebbet terem. Ott a hol a homok-
ban ugart tartanak, nagyon célszerű az
ugart mindig szöszös bükkönnyel be-
vetni, mert nemcsak javítja, hanem kö-
töttebbé teszi a homokot, még abban
az esetben is, ha nem szántjuk alá
zöldtrágyául.

Ha ősszel vetjük a szöszös bük-
könyt, legjobb rozssal keverten olyan
arányban mint a borsót és zabot-vetni.
Németországban felerészben keverik
rozssal, hazai viszonyaink között leg-
célszerűbb 1 kat. holdra a rendes ga-
bona-sortávolságban 60 kg. szöszös
bükkönt 30 kg. rozssal keverten vetni.

Kaszálásával ne várjunk teljes ki-
virágzásáig, mert akkor szőrözöttsége
már annyira kifejlődött, hogy emiatt az
állat nem szívesen eszi, miért is zsen-
gebb állapotban a virágzás legkezdetén
kell kaszálni. Ha tartója esőt kap, újra
kihajt és őszig legelőt, avagy egy sar-
jukaszalását ad. Legcélszerűbb zölden
feltakarmányozni, mert nehéz szénává
szárítani, amelyet nem is esznek oly
szívesen az állatok. Ha a termett meny-
nyiség zö'den nem volna felétethető,
zsombolyai módra kell eltartani.

A zabosbükköny ter- mesztése körül elköve- tett hibák.

A zabosbükköny termelése az
egynyári takarmánynövények között
leginkább van elterjedve, mert egy-
részt rendkívül nagy tömeget, másrészt
kitünő takarmányt szolgáltat, de csak
az esetben, ha neki megfelelően elő-
készített talajban termesztetik, más-
részt ha maga a s a vele egyidejűleg
vetett zab magja között olyan az arány,
aminő mellett a leg-bb minőségű ta-
takarmányt szolgáltatathatja.

A zabosbükköny-keverék létesíté-
sénél nagyon gyakran elkövetett hiba,
hogy a keverékbe $\frac{2}{3}$, sőt ennél is több
lehet, s csak egyharmad bükkönyma-
got vesznek fel. — Ennek okka több-
nyire a rosszul alkalmazott takarékos-
ság, mert a zab olcsóbb, mint bükköny-
mag. Rosszul alkalmazott takarékoság
azért, mert a zabosbükköny céljának
és rendeltetésének csak akkor felel meg
ha a bükköny képezi a keverék tul-
nyomó részét, nem pedig zab. Innen
van az, hogy sok gazdaságban azt ta-
pásztalják, hogy etetésekor a tejhozam
és zsírtartalom nagyon csökken, holott
nem csökken, sőt emelkedik, ha a ke-
verékben a bükköny van túlsúlyban,
nemcsak a termés nagyobb, hanem a
bükkönt követő buza is jóval nagyobb
termést ad. Éppen ezért helytelen el-
járás a bükkönymaggal takarékoskodni
s ennek a keveréknek legalább két-
harmadát kell kitennie. Zabnak legin-
kább az erősebb szalmájú abundánsz
zab ajánlható, mely nem dől meg oly
könnyen, s a bükkönynek erősebb tá-
masztékot nyújt.

Gyakran elkövetett hiba azután
az is, hogy a bükkönt trágyaszegény
földbe vetik, ahol természetesen nem

adhat bő termést. Persze istállótrágya
nem igen áll annyi rendelkezésre, hogy
a kapások mellett, mert elsősorban
azokat kell ellátni bőven istállótrágyá-
val, a zabosbükköny alá is bőven jus-
son abból, ami azonban nem is olyan
nagy baj, mert az országos növényter-
melési kísérleti állomás által végzett
kísérletek bizonyítják, hogy tisztán su-
perfoszfáttal is éppen olyan bő termést
kaphatunk, mintha bő istállótrágyával
látjuk volna el talajunkat, sőt a su-
perfoszfát a bükköny átán következő
őszi kalászosnál is nagy termésfokozó
hatással bír. Ha istállótrágya nélkül
kell zabosbükkönt termesztünk, ak-
kor 200 kg, 16/18 %-os szuperfoszfát-
ot kell kora tavasszal kiszórunk és
alászántanunk. Ha ellenben jut annyi
istállótrágya, hogy holdanként 10-12
szekérrel kihordhatunk, akkor 150-120
kg, szuperfoszfát is elegendő arra,
hogy úgy a zabosbükköny, mint az
utána következő őszi kalászos termé-
sét hasznóhajtóan fokozza.

Vesolja vse kipé,
bolezni pa beže
Ker stopil je na plan
Zdravilni

Edina prava izdelovalnica:
Rastlinska destilacija
E. JERAS in drug
Ljubljana-Selo.

LEGUJABB

Párisi és Bécsi kalapmodelok ka-
lapujdonságok nagy választékban
állandóan raktáron. Gyászkalapok
rendelésre 24 ora alatt elkészül-
nek. Mindenemü kalap alakítások
elválaltatnak. Filz kalapok 100
Din.-től, bársony kalapok 160
Din.-től kezdve kaphatok. Ugyan-
ott nagy választék kötények, ha-
risnyák, mindenemü kötöt áru
gyermekes és felnőtek részére,
pipere és rövid áru cizkék nagy vá-
lasztékban a legolcsóbb napi áron.

A. Király

trg. z klobuki, perilom i krátkim blágom
M. SOBOTA (Berger-féle ház).

**Szolid Pontos ki-
árak! szolgálás!**

Stevan k-Stevani!

Stevan: János zima sze pri-
bli'záva, kak kaj sztojite z oblěkov?

János: Eh Stevan ka szi
escse od zime premislávate, vem
je tō escse dalecs, mámo szi
csasz za oblěko priszkrbeti.

Stevan: Ali nevěte Vi
János, ka je zdaj tiszti cajt, gda
szi vsze nakūpiti moremo ka
nam na zimo trbē, ár je zda falēse?

János: Na, na tak je, ali
gde szi pa te naj kūpimo?

Stevan: Ejnye pa te escse
tō tūdi pitali? Vem pa morete
znati ka Stevan k-Stevapi, nasi
pa k nasim morejo idti kūpivat.
Jesz zam zadovolen z nasim
Májerom, pa bodem zdaj pá tá
sō, tō te szolidna firma pa je
dōnok nas cslovek.

János: Ja Stevan csi je za
vász dober, te je za nász tūdi misz-
lim, szamo kak je nyegov adress?

Stevan: Tō je szabolija i
trzovina z gotovo oblěko, sto-
fami i cájom: MÁJER STE-
VAN v M. Soboti Radgonszka
ceszta. Tū dobite po fál cēní
dobro i trplivo blágo.

János: Hvála Stevan za
tanács. Zbōgom!

Naznanilo.

Z-postūvanyom naznányam, p.
obcsinsztvi, ka szem vōrarszko de-
lavnico z 1. decembrom 1925 — v
dvoriszi g. Cipot trgovca z plátnom
— znovics zacso. Sztenszke, zēpne,
kak tūdi būdilne vōre sztálno v szkla-
discsi. Cil mi je, da z fál cēnami
z vugodnim obszl'zavanyom p. ob-
csinsztva podpéranye pridobim. Rázne
popravila pievzemem.

P. obcsinsztva podpéranye pro-
szim z postūvanyom:

vōrar

Pável Fliszar

órás

M. SOBOTA Aleksandrova v

értesiti a n. é. közönséget, hogy
órasműhelyét dec. 1.-vel, a Cipot
rőfösáru kereskedés udvarában ujbo
megnyitotta. Órák javítását vállalja
fali-, zseb- és ébresztő órák állandó
an raktáron. A cél az, hogy szolid
árakkal és pontos kiszolgálással a n.
é. közönség szíves pártfogását ki-
érdemelje,

Vsáki práznik, nedelo, četvr-
tek in soboto koncert. Svira
ciganska godba BARANYA.

Minden ünnep- és vasárnap
ugyszintén szombaton és csütör-
tőkön koncert. Játsszik BARANYA

VELIKA Meolic NAGY-
KAVARNA KÁVÉHÁZ